REFLECTII ASUPRA QI-ULUI SI DANTIAN-ULUI

Autor: Barbu Ene

1. INTRODUCERE

Pe tema lui Dao au curs rauri de cerneala fara ca aceasta sa ni-l aproprie deoarece asa cum se spune in Dao de Jing:

“ Dao care poate fi rostit
nu este eternul Dao,
numele ce poate fi numit
nu este eternul nume;
fara nume,
este obarsia Cerului si Pamantului,
nume avand,
este mama celor zece mii de lucruri.”

Obisnuit Dao este asociat cu daoismul dar acest termen a fost intalnit si studiat cu mult inainte de crearea daoismului ca filozofie sau religie. Probabil ca daoismul ca religie vie nu ar fi religia populara din zilele noastre daca radacinile ei nu s-ar intinde pana la samanism, considerata de multi ca fiind prima mare religie a lumii (Palmer M., 1995).

Dao fiind fara forma si limite nu poate avea un nume deoarece pentru vechii chinezi un nume nu se distingea de esenta fiintei denumite, ceea ce facea ca acela care il rostea sa aiba putere asupra ei.

Adesea Dao este numit “Calea” dar aceasta nu este in concordanta cu profunzimea cosmologica a intelesului sau deoarece pentru daoisti el este fundamentul etern dinainte de Unitate si Unicitate si deci, inainte de limba.

De altfel Zhuang Zi spune ca Perfectiunea Caii si a lucrurilor nu pot fi descrise nici de cuvinte, nici de tacere iar cea mai inalta forma de discutie este “sa nu vorbesti, nici sa nu taci.”

Cu toate aceste limitari ale limbajului de-a lungul timpului oameni din diverse arii culturale si de diverse religii au incercat sa-l explice.

Astfel Alan Watts (1996) desi subliniaza ca “Dao nu poate fi definit in cuvinte si nu este o idee sau un concept” il numeste ”Calea ca o curgere de apa pentru ca atat Lao Zi cat si Zhuang Zi folosesc cursul de apa drept principala metafora a lui.”

Francois Cheng (1996) considera ca Dao originar este Vidul Suprem din care emana Unul (Suflul Primordial). Suflul Primordial zamisleste Doi (cele doua sufluri vitale yin si yang) care guverneaza multiplele sufluri vitale ale celor zece mii de lucruri (la chinezi zece mii inseamna totalitatea, fiind simbolul a ceea ce este atat de mare incat nu poate fi numit). Doi zamisleste Trei ce este o combinatie a suflurilor vitale (yin si yang) cu Vidul median (el insusi suflu ce purcede din Vidul originar).

Vidul median, care salasluieste in sanul perechii yin-yang si al tuturor lucrurilor, insufla viata si suflu, mentinand toate lucrurile in relatie cu Vidul suprem. Dupa Xu Fancheng, Unu este doar un simplu numar ce desemneaza starea de unitate in care se afla Universul la inceput iar B. S. Solomon si I. Robinet considera ca Trei este baza oricarei numeratii deoarece Unu este un fel de “nenumar” (Luca D., 1993).

In timpul dinastiei Han opera cea mai reprezentativa a daoismului era Huai Nan Zi (Cartea principelui Huai Nan), in care se considera ca sfintenia consta in reintoarcerea la starea prenatala si unirea cu Suflul Primordial ce era considerat cam acelasi lucru cu Dao (Kaltenmark M., 1995). Legat de Dao in acea epoca o deosebita importanta o capata la ganditorii confucianisti sau daoisti notiunea de qi.

2. QI-UL

Dupa Feng Youlan exista trei feluri de qi: amestecat, yin si yang (Lupeanu M., Lupeanu C., 1997). El considera qi-ul amestecat ca fiind Unu, yin si yang ca fiind Doi iar Trei este considerat ca fiind majoritatea.

Qi-ul amestecat este privit ca fiind o esenta a lui Dao si a luat nastere din qi-ul nebulos (nedivizat – existent inainte de crearea Cerului si Pamantului), cand yin-ul si yang-ul au inceput sa se separe dar inca nu s-au separat definitiv. Acest moment in care qi-ul nu era separat definitiv, si era la fel ca Dao, el il numeste qi amestecat sau Unu.

In limbile occidentale qi-ul nu are un echivalent desi G. S. de Morant l-a tradus prin energie.

Radacinile grecesti ale termenului de energie conduc la definirea sa prin "forta in actiune" (Levy E., 1988).

Se pare ca, in domeniul stiintific, termenul de energie a fost folosit pentru prima oara de J. Bernoulli (1717) si apoi de Th. Young (1807).

In anul 1891 Maxwell a definit energia ca fiind capacitatea unui sistem de a efectua lucru mecanic.

C. Ionescu-Targoviste arata (in cartea Acupunctura – un mit, o stiinta, Ed. Medicala, 1985) ca "incercarile de a asimila notiunea qi cu una din formele de manifestare a energiei, ca de exemplu bioelectricitatea, energia reactiilor biochimice ce se desfasoara in organismele vii, s-au dovedit in ultima instanta neadecvate" deoarece "prin definitie qi-ul care poate fi apreciat si cuantificat nu este qi-ul adevarat, a carui esenta rezida tocmai in caracterul sau nedeterminabil."

Desi chinezii nu precizeaza natura qi-ului, ei insista asupra caracterului imaterial si a permanentei sale (Niboyet H. E. J., 1970).

Zhang Zai (1020-1077) considera qi-ul ca fiind singura realitate si o numeste Marele Vid, care nu are forma dar in calitate de qi poate sa condenseze si sa se manifeste sub diverse aspecte.

Fridjof Capra (Taofizica, Ed. Tehnica, 1995) incearca sa aproprie qi-ul de notiunea de camp cuantic dar precizeaza ca "realitatea misticului oriental nu poate fi identificata cu campul cuantic al fizicianului, caci ea este vazuta ca esenta a tuturor fenomenelor si, in consecinta, este dincolo de concepte si reprezentari."

Dupa L. Frederic (1993) qi-ul este energia fundamentala care patrunde intregul Univers si leaga intre ele toate manifestarile acestuia, vizibile si invizibile.

Este de asemenea "suflul divin" din orice fiinta dar totodata si atentia activa, concentrarea, forta mentala, corpul omenesc nefiind decat o concretizare a qi-ului care se intoarce la starea sa primordiala, cand se produce moartea.

Deci qi-ul care ne insufleteste este doar un crampei din qi-ul universal cu care se afla in permanenta legatura (Centura Neagra, 1, 1991).

Qi-ul Universului reimprospateaza qi-ul personal atunci cand acesta din urma este extins si tinde sa se dizolve in qi-ul Universului

Contopirea qi-ului individual cu qi-ul Universului are loc prin unirea spiritului cu corpul deoarece asa cum se spune in "Tratatul problemelor medicale": "Qi-ul este radacina corpului omenesc iar trunchiul si frunzele se usuca fara radacina."

Unificarea spiritului cu corpul se poate face pe baza a patru principii: concentrarea asupra unui singur punct, destinderea completa, mentinerea greutatii in jos, dezvoltarea qi-ului.

Concentrarea asupra unui singur punct, aflat la baza abdomenului, conduce la concentrarea spiritului asupra celui de al treilea ochi.

Destinderea completa aduce corpul in starea cea mai stabila cu putinta, pierderea de energie fiind opusul ei, stresul, tensiunea si grijile blocand qi-ul. Mentinerea greutatii in jos se poate face doar atunci cand corpul nu este incordat, deoarece starea naturala a omului este calmul.

Pentru a putea extinde qi-ul trebuie sa fim convinsi ca o putem face, caci un om slab plin de ezitari are si un qi slab extins.

Desi cele patru principii enuntate anterior par diferite, ele urmaresc acelasi lucru; satisfacand unul dintre ele, le satisfacem pe toate celelalte deoarece corpul si spiritul sunt

inseparabile.

In momentele de relaxare profunda, qi-ul personal este reimprospatat de qi-ul Universului; relaxarea totala insotita de miscari corporale si respiratorii corecte mobilizeaza qi-ul si dezobstrueaza caile anterior blocate, iar secretul exercitiilor de respiratie este concentrarea mintii asupra Dantian-ului.

3. DANTIAN-UL

Dantian se traduce prin "campul de cinabru" (dan=pulbere de cinabru, tian=camp), fiind locul unde se strange substanta nemuririi (cinabrul).

Cinabrul, sau sulfura rosie de mercur, este un compus al sulfului cu mercurul, cele doua elemente fundamentale ale alchimiei.

Dantian-ul mai este cunoscut si sub denumirea de "Palatul dragonului", "Fundul marii", "Adancul", "Luminosul", "Steaua polara", etc (Tilica L,. 1996).

In functie de versiunile diverselor scoli exista mai multe dantian-uri (dantian-ul superior, dantian-ul mijlociu, dantian-ul inferior, dantian-ul din spate, etc.), cu diverse localizari.

Dupa C. Ionescu-Targoviste (1993) exista un dantian superior care coincide cu punctul baihui (VG 20 – cel mai inalt punct al corpului), un dantian mediu situat la 2-3 cm sub ombilic si la cca. 5 cm in profunzime (sub peretele abdominal, subiacent punctului VC 6) si un dantian inferior care este situat intre vezica si rect.

C. Culda si L. Tilica (1996) considera ca dantian-ul nu este un punct, ci mai curand o regiune, un camp (mai exact un camp de cinabru).

In conformitate cu teoriile familiei Ma exista un dantian superior (o regiune ce are in centru punctul baihui), dantian-ul mijlociu (o zona ce are in centru ombilicul), dantian-ul inferior (o suprafata cu centrul in huiyin).

Trasand o linie dreapta din baihui pana in huiyin si una de la ombilic pana la mingmen (baihui. huiyin, mingmen – puncte de acupunctura) vom gasi la intersectia acestora un punct care este "Centrul".

Obisnuit prin dantian intelegem zona aflata la cca. trei degete sub ombilic, sub peretele abdominal si care corespunde fizic cu centrul de greutate al corpului (cand este redusa la un punct).

In metodele familiei Ma exersarea dantian-ului incepe de la ombilic deoarece, asa cum se arata in "Grota inelului de jad": "Locul unde se condenseaza pilula-elixir se spune ca este sub inima, deasupra rinichilor, la dreapta splinei, la stanga ficatului, poarta vietii se afla in fata, usa secreta se afla in spate, acesta este legat ca un inel, rotund ca un ghem de bumbac, impacheteaza in el esenta intregului corp si se numeste Inel de Jad; locul sau este chiar in dreptul ombilicului, temelia vietii omului" (Tilica L., 1996). Deci regiunea ombilicala are o importanta deosebita, intr-o lucrare clasica despre problemele medicale (Nan Jing) spunandu-se ca : "de la buric si pana la qihai se afla radacina celor cinci viscere detinatoare de energie si a celor sase organe cavitare, este izvorul celor douasprezece canale, poarta respiratiei" (Culda C., 1995).

Exersarea qi-ului din regiunea ombilicala si cufundarea in dantian este cu atat mai necesara cu cat odata cu inaintarea in varsta, qi-ul urca spre partea superioara a trunchiului. De altfel Mantak Chia (1995) spune ca in zona ombilicala se poate acumula qi-ul fara a dauna organismului.

Cand qi-ul este acumulat la nivelul capului pot apare dureri de cap sau chiar halucinatii iar acumularea la nivelul pieptului conduce la tulburari respiratorii si tarhicardie.

4. CONCLUZII

1. Incercarile de a asimila qi-ul cu una din manifestarile energiei, la nivelul organismelor vii, s-au dovedit neadecvate deoarece bioelectricitatea, energia reactiilor biochimice, etc. sunt doar forme particulare de manifestare a qi-ului.
2. Chinezii nu precizeaza natura qi-ului dar insista asupra caracterului imaterial si a permanentei sale.

3. In limbile occidentale qi-ul nu are echivalent, traducerea lui G. S. Morant conducand la echivalarea unui termen ambiguu (qi) cu un alt termen la fel de ambiguu (energie). Atat Dao cat si qi sunt dincolo de concepte si reprezentari, deci nu pot fi traduse.
4. Sediul qi-ului, la nivelul organismului omenesc, este dantian-ul, in mod obisnuit prin dantian intelegand o regiune aflata la cca. trei degete sub ombilic, sub peretele abdominal si care corespunde fizic centrului de greutate al corpului (cand se reduce la un punct).
5. In zona ombilicala se afla "Centrul", locul celei mai concentrate energii, "focarul de unde purcede miscarea lui Unu catre Multiplu, al interiorului catre exterior, al nemanifestatului catre manifestat, al vesnicului catre temporal, al proceselor de emanatie si divergenta si unde se intalnesc, ca intr-o obarsie, toate procesele de intoarcere si convergenta, in cautarea unitatii lor". (Chevalier, J., Gheerbrant A., 1973).

BIBLIOGRAFIE SELECTIVA

1. Capra F., *Taofizica*, Editura Tehnica, Bucuresti, 1995, ISBN 973-31-0710-7
2. Chevalier J., Gheerbrant A., *Dictionnaire des symboles*, vol. 1-4, Ed. Seghers, Paris, 1973
3. Chevalier J., Gheerbrant A., *Dictionar de simboluri,* vol. 1-3, Editura Artemis, Bucuresti, 1994-1995, ISBN 973-566-026-1; ISBN 973-566-027-x; ISBN 973-566-028-8; ISBN 973-566-029-6
4. Culda C., *Templul Shaolin. Buddhismul Zen si Artele Martiale*, vol 2, Editura Licorna, Bucuresti, 1994, ISBN 973-97347-2-3
5. Frederic L., *Dictionar de arte martiale,* Editura Enciclopedica, Bucuresti, 1993, ISBN 973-45-0032-5
6. Ionescu-Targoviste C., *Acupunctura – un mit, o stiinta*, Colectia "Stiinta si tehnica pentru toti", Ed. Medicala, Bucuresti, 1985
7. Ionescu-Targoviste C., *Teoria si practica acupuncturii moderne,* Editura Academiei Romane, Bucuresti, 1993, ISBN 973-27-0355-5
8. Kaltenmark M., *Filozofia chineza*, Editura Humanitas, Bucuresti, 1995, ISBN 973-28-0626-5
9. Lao Zi, *Dao De Jing, Cartea despre Dao si Putere*, Editura Humanitas, Bucuresti, 1993, ISBN 973-28-0400-9
10. Lupeanu M., Lupeanu C., *Lao Zi si Confucius*, Editura Qilinul din Jad, Bucuresti, 1997, ISBN 973-95133-8-7
11. Palmer M., *Elemente de Taoism*, RAO International Publishing Company, Bucuresti, 1995, ISBN 973-576-018-5
12. Tohei K., *Ki: unificarea spiritului cu trupul*, Centura neagra, 1, Nov. 1991, p. 18-22
13. Watts A., *Dao, Calea ca o curgere de apa,* Editura Humanitas, Bucuresti, 1996, ISBN 973-28-0657-5